

**ВП «МИКОЛАЇВСЬКА ФІЛІЯ КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ»**

Факультет менеджменту і бізнесу

Кафедра інформаційної, бібліотечної та архівної справи

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА АРХІВНОЇ СПРАВИ

**Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів спеціальності
029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»**

МИКОЛАЇВ – 2021

Теорія і практика архівної справи: методичні рекомендації для самостійної роботи студентів спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». Миколаїв: ВП «МФ КНУКіМ», 2021. 16 с.

Розробник: Сидоренко А. І., к.п.н., доцент

Наведено завдання з самостійної роботи та список рекомендованої літератури для студентів спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

Рецензенти:

Кандидат наук із соц. комунікацій, доцент, завідувач кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв» Сидоренко Т. В.

Розглянуто і схвалено рішенням кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв»

Протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є розкриття сучасних наукових засад архівознавства, формування у студентів комплексного уявлення про історію та закономірності розвитку архівної справи взагалі та в Україні зокрема, ознайомлення з теорією та практикою роботи сучасних архівних установ.

Завдання:

- засвоєння ключових понять і термінів сучасного архівознавства;
- формування уявлення про сучасну систему архівних установ України та основні етапи її становлення;
- ознайомлення з традиціями, досягненнями і перспективами розвитку вітчизняного архівознавства;
- засвоєння основних принципів і правових засад побудови і функціонування системи архівних установ України;
- розкриття провідних проблем теорії та практики сучасної архівістики;
- забезпечення використання новітніх теоретичних і практичних здобутків сучасного архівознавства в практичній роботі майбутніх фахівців-документознавців;
- сприяння розширенню кругозору студентів та формуванню у них патріотичних переконань та поваги до загальнолюдських цінностей.

Предметом вивчення дисципліни є організація архівної справи з використанням сучасних технологій для реалізації архівознавства.

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- основні теоретичні та методологічні принципи сучасного архівознавства;
- джерельну базу та історіографію вітчизняного архівознавства;
- сучасну законодавчу базу архівної справи в Україні;
- історію розвитку архівної справи (світовий аспект) та основні етапи становлення архівної науки та практики в Україні;
- основні види архівних систем;
- структуру і основні ланки системи архівних установ України;
- організацію роботи державних архівів;
- склад, структуру та інформаційні можливості НАФ України;
- структуру комплексу документів «архівна україніка»;
- основні структурні рівні організації архівних документів;
- принципи та етапи формування Національного архівного фонду;
- завдання, принципи і критерії експертизи цінності документів;
- основні напрями роботи державного архіву з джерелами комплектування;
- сутність, принципи і методи архівного описування;
- основні види описування архівних документів;
- основні етапи процесу перетворення документної інформації в описову статтю;

- основні вимоги до обліку архівних документів;
- основні принципи обліку архівних документів;
- основні та допоміжні облікові документи державних архівів;
- основні групи документів за ознакою носія інформації;
- основні технології зберігання документів;
- основні параметри режиму зберігання документів;
- вимоги до режиму забезпечення збереженості архівних документів з різною матеріальною основою;
- сучасні технології реставрації архівних документів;
- вимоги до будівель архівів, основних приміщень та обладнання;
- мету та завдання інформатизації архівної справи в Україні;
- основні напрями і форми використання архівної інформації;
- поширені типи та структуру архівів провідних країн світу;
- основні проблеми міжнародного співробітництва архівістів;

уміти:

- аналізувати досвід вітчизняного архівознавства в різні періоди його розвитку, робити порівняння із світовими досягненнями архівної науки;
- аналізувати ефективність та особливості політики держави в галузі архівної справи;
  - володіти основними понятійним апаратом сучасного архівознавства;
  - чітко розрізняти основні види архівних систем, розуміти які фактори впливають на їх формування;
  - орієнтуватись в системі архівних установ України.
  - розрізняти основні групи документів, що складають НАФ України;
  - характеризувати найбільш цікаві фонди, що є складовою частиною НАФ України та знати їх місце знаходження;
- виокремлювати основні групи документів українського та зарубіжного комплексу архівної україніки;
  - всебічно характеризувати основні рівні організації архівних документів;
  - висвітлювати основні принципи і критерії експертизи цінності документів і порядок їх практичного застосування;
  - окреслювати основні завдання експертних комісій, їх функцій та організацію діяльності.
  - визначати послідовність робіт при архівному описуванні;
  - складати описову статтю;
  - працювати з обліковими документами архіву;
  - орієнтуватись в довідковому апараті до документів НАФ;
  - оперативно знаходити необхідну архівну інформацію;
  - визначати особливості режиму зберігання архівних документів, в залежності від матеріальної основи документу і способу нанесення інформації;
  - визначати пріоритетні завдання та результати інформатизації архівної справи в Україні;
  - застосовувати в майбутній роботі основні методи архівної евристики

та маркетингу.

Міждисциплінарні зв'язки: зміст навчальної дисципліни «Теорія і практика архівної справи» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Вступ до фаху», «Історія та культура України», «Історія діловодства» та є базою для вивчення таких дисциплін, як: «Діловодство», «Документознавство», «Документаційне забезпечення управлінської діяльності» та ін..

Програма навчальної дисципліни складається з таких **розділів:**

Розділ 1. Історія архівної справи та науково-теоретичні засади архівістики.

Розділ 2. Сучасна система архівних установ та законодавчо-нормативна база, її функціонування.

Розділ 3. Національний архівний фонд України: комплектування, забезпечення збереженості, використання ретроспективної архівної інформації.

ТЕМИ І ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1.1. Архівознавство як наукова і навчальна дисципліна

Теоретичні питання

1. Охарактеризувати особливості архівознавчої освіти за кордоном.
2. З'ясувати джерельну базу вивчення архівознавства як наукової дисципліни?

Практичні завдання

3. Охарактеризувати періодичні видання Міжнародної ради архівів?

Література: 1,4,5,7,10,13,14,21,32,40,51,58,69,72,76,77,79,82.

Тема 1.2. Історія архівної справи. Закономірності становлення і розвитку архівів

Теоретичні питання

1. Етапи становлення архівів.
2. Періодизація історії архівів у сучасній вітчизняній та зарубіжній архівістиці.
3. Особливості формування відомчих архівів.

Практичні завдання

1. За науковими публікаціями в архівознавчих виданнях ознайомитися з інструкціями, що регламентували діяльність архіваріусів.
2. Проаналізувати тексти інструкцій і вказати, як у перших нормативних документах пов'язувалося діловодство канцелярій з організацією архівів.

Література: 1,4,5,7,10,13,14,21,32,40,51,58,69,72,76,77,79,82.

Тема 1.3. Терміносистема про архівознавство

Теоретичні питання

1. Формування терміносистеми архівознавства.

2. Загальнонаукові поняття в архівознавстві.
3. Поняття власне архівознавчі.

Практичні завдання

1. Опрацювати архівознавчі термінологічні словники та стандарти. Проаналізувати дефініції поняття «архівний документ», «архівна справа», «архівний фонд», «архів».
2. Опрацювати наукові публікації В. Автократова, С. Кулешова, К. Рудельсон, Г. Шведової-Водки з питань визначення документа в архівознавстві.

Література: 3, 6, 16, 22, 24, 25, 73, 80, 81, 88.

Тема 1.4. Об'єкт, предмет та методологія архівознавства

Теоретичні питання

1. Методологічна характеристика архівознавства.
2. Сучасні тенденції розвитку архівознавства та нові методологічні підходи архівознавчих досліджень

Практичні завдання

1. За монографіями, підручниками з архівознавства встановити, які даються визначення об'єкта та предмета архівознавства. Пояснити причини розбіжностей стосовно трактувань об'єкта архівознавства.
2. Пояснити, як визначається предметна сфера наукової дисципліни. Здійснити порівняльний аналіз об'єкта і предмета документознавства, діловодства, архівознавства.

Література: 1, 2, 4, 5.

Тема 2.1. Архівні установи України на сучасному етапі. Організація документів на рівні Національного архівного фонду

Теоретичні питання

1. Поняття «система архівних установ» і «мережа архівних установ».
2. Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері архівної справи і діловодства: основні напрями діяльності, функції.

Практичні завдання

1. Опрацювати Положення про центральні та галузеві державні , архіви. Дати загальну характеристику документів, які зберігаються в центральних державних та галузевих державних архівах, акцентувати увагу на основних завданнях і функціях цих архівів.
2. Охарактеризувати основні напрями роботи архівних підрозділів установ за Правилами роботи архівних підрозділів органів державної влади, місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій (2001 р.).

Література: 9, 10, 12, 15, 19, 23, 26, 36, 42, 57, 59, 67, 86, 87.

Тема 2.2. Організація документів на рівні архіву та архівного фонду.

Теорія фондування

Теоретичні питання

1. Що таке фондування і яке його призначення.
2. Фондова система організації документів.
3. Організація документів на рівні архіву.
4. Особливості організації документів на рівні архівного фонду.
5. Які основні ознаки самостійності фондоутворювача?
6. Сформулюйте основні фактори, що впливають на визначення хронологічних меж архівного фонду.
7. В чому полягають особливості визначення меж фондів особового походження?
8. За яких умов можуть бути утворені об'єднані архівні фонди?

Практичні завдання

1. Опрацювати перші нормативно-методичні документи з питань фондування. Розкрити причини зміни уявлень про визначення меж архівного фонду.
2. Визначити вимоги до організації документів на рівні архівного фонду та архівної справи на основі аналізуючих нормативних документів.

Література: 9, 10, 12, 15, 19, 23, 26, 36, 42, 57, 59, 67, 86, 87.

Тема 2.3. Архівне законодавство: міжнародний і вітчизняний досвід

Теоретичні питання

1. Сучасне законодавство України і проблеми архівної спадщини.
2. Пріоритети державної політики у сфері архівної справи.
3. Право власності на документи НАФ.

Практичні завдання

1. Порівняти дві редакції Закону України «Про Національний архівний фонд і архівні установи» (24 грудня 1993 р., 13 грудня 2001 р.) і вказати, які важливі доповнення внесені до Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Національний архівний фонд і архівні установи».
2. Укласти перелік Законів України, що містять статті, дотичні до архівної справи.

Література: 17, 18, 31, 38, 46-50, 52, 54, 61-64, 66, 75, 78.

Тема 2.4. Нормативно-методична база діяльності архівних установ

Теоретичні питання

1. «Основні правила роботи державних архівів України»(2004 р.): загальна характеристика.
2. Нормативна база стосовно комплектування, обліку та зберігання документів НАФ: загальна характеристика

Практичні завдання

1. Проаналізувати структуру «Правил роботи архівних підрозділів органів державної влади, місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій» (2001 р.).
2. Охарактеризувати переліки документів із строками зберігання міжвідомчого і відомчого характеру, розкрити значення цих нормативних документів.

Література: 17,18,31,38,46-50,52,54,61-64,66,75,78.

Тема 3.1. Експертиза цінності документів та комплектування державного архіву

Теоретичні питання

1. Поняття експертизи документів.
2. Критерії експертизи документів НАФ.
3. Рівні експертизи документів.
4. Організація комплектування державного архіву.

Практичні завдання

1. Опрацювати наукову літературу про методики укладання переліків документів зі строками зберігання.
2. Визначити особливості укладання відомчих переліків документів.
3. Укласти список доповнень і змін (2001 р.) до Переліку типових документів; пояснити, чим обумовлені зміни.

Література: 10,43,56,65,70.

Тема 3.2. Облік документів Національного архівного фонду

Теоретичні питання

1. Поняття «облік архівних документів».
2. Яку роль відіграє облік у впорядкуванні архівної інформації, збереженні документів НАФ та організації користування ними.
3. Що розуміють під системою НДА архіву? Яку інформацію містить основний довідник для обліку та пошуку архівних документів?
4. Що таке номенклатура справ, які її типи і роль в організації раціонального ведення діловодства?

Практичні завдання

1. Опрацювати основні форми облікових документів, подані у додатках до «Основних правил роботи державних архівів України».
2. Укласти схему проходження обліку архівних документів у державному архіві.
3. Вказати перспективи удосконалення Центрального фондового каталогу у зв'язку з впровадженням нових інформаційних технологій.

Література: 4,10,24,54.

Тема 3.3. Технології зберігання документів: сучасна нормативно-методична база

Теоретичні питання

1. Що розуміють в архівознавстві під науковими основами збереження документів?
2. Які основні групи документів можна виділити за ознакою носіїв інформації?
3. Які параметри включає режим зберігання документів?
4. Що таке реставрація документів і які правила її здійснення?
5. Якими способами можна відновити тексти що згасають та фотозображення?

Практичні завдання

1. Укласти перелік нормативних документів стосовно технологій зберігання документів на традиційних носіях.
2. Визначити вклад цих наукових інституцій у науково-методичне забезпечення збереженості архівних документів (за публікаціями у періодичних і неперіодичних виданнях УНДІАСД та ВНДІДАС).

Література: 10, 21, 50, 42.

Тема 3.4. Довідковий апарат до документів Національного архівного фонду. Інформатизація архівної справи в Україні

Теоретичні питання

1. Поняття «система довідкового апарату». Типо-видова структура довідкового апарату архівів.
2. Що таке ЦФК та які відомості він містить про склад Національного архівного фонду України?
3. Що розуміють під системою НДА архіву?

Практичні завдання

1. Скласти перелік архівних довідників, що містять відомості про склад і зміст документів на рівні: НАФ в цілому; державного архіву. Проаналізувати принципи систематизації архівних фондів у виданих путівниках по центральних державних архівах (ЦДАГО, ЦДАМЛМ, ЦДІАЛ) і державних архівах Сумської, Херсонської, Хмельницької, Чернігівської областей.
2. Опрацювати Генеральну схему класифікації документної інформації (К., 2006). Вказати на відмінності цієї схеми від схеми класифікації документної інформації, розробленої в радянський час.

Література: 10, 20, 23, 28, 45, 54, 74, 83, 84, 85.

Тема 3.5. Сучасні дескриптивні методики в архівній справі

Теоретичні питання

1. Принципи і методи архівного описування.

Практичні завдання

1. Здійснити порівняльний аналіз Загального міжнародного стандарту

архівного описування ISAD(G). та ДСТУ 4331:2004 Правила описування архівних документів. .

2. Охарактеризувати міжнародні стандарти архівного описування.

Література: 10, 27, 29, 30, 60, 71, 85.

Тема 3.6. Використання архівної інформації. Науково-дослідна і методична робота архівних установ

Теоретичні питання

1. Дайте визначення поняття «науково-дослідна робота архівних установ».
2. Визначте мету і особливості організації науково-дослідної роботи в архівних установах.
3. Охарактеризуйте функції науково-дорадчих органів державних архівних установ.
4. Розкрийте завдання, зміст і форми методичної роботи архівних установ.
5. Розкрийте роль архівознавчої періодики у науково-методичній роботі.

Практичні завдання

1. Користуючись методикою генеалогічних досліджень, розробленою архівними установами, окреслити коло архівних джерел для з'ясування ваших родовідних зв'язків. Вказати, яку інформаційну цінність мають ці джерела.
2. Охарактеризувати форми науково-дослідної та науково-методичної роботи архівних установ?

Література: 8, 11, 34, 35, 37, 39, 41, 53, 55.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Автократов В. Н. Архивоведение в кругу других областей знания. Сов. архивы. 1973. № 2. С. 39-51.

2. Автократов В. Н. Некоторые аспекты исследования объекта и предмета архивоведения: труды ВНИИДАД. М., 1976. Т. 6. Ч. 1. С. 17-73.

3. Автократов В. Н. Понятие «архивный фонд» в советском архивоведении 1920-х гг. Археографический ежегодник за 1984 г. М., 1986. С. 42-61.

4. Автократов В.Н. Теоретические проблемы отечественного архивоведения. М., 2001. 392 с.

5. Актуальные проблемы архивоведения и документоведения. Естественнонауч. и техн. вопр. архивного дела / ВНИИДАД. М., 1981.

6. Архівістика : Термінологічний словник. К., 1998. 106 с.

7. Архівна та рукописна україніка. Матеріали розширеної міжвідомчої наради по обговоренню Державної програми. К., 1992. 122 с.

8. Архівна україніка у Великобританії. Київ; Лондон, 1993.
9. Архівні установи України: довідник. К., 2000. 260 с.
10. Архівознавство: підручник. К., 2002. Вид. 2-ге, випр. і доп. 354 с.
11. Багалій Д., Барвінський В. Українські архівні фонди в межах РСФРР. Архівна справа. 1925. Кн. 1.
12. Бездрабко В. Класифікація архівних документів: проблеми і пошук. Архівознавство. Археографія. Джерелознавство : між від. зб. наук. пр. К., 2002. Вип. 5. С. 179-184.
13. Боряк Г. Архіви України: В серці суспільства чи на маргінезі суспільних потреб? Архіви України. 2004. № 1-2. С. 5-28.
14. Боряк Г. Архівні документи на аукціонах світу як нова загроза національній архівній спадщині. К., 2006. 58 с.
15. Боряк Г. Голосуючи «за» чи «проти» доступу до архівів спецслужб (за підсумками останнього десятиліття в Україні). Архіви України. 2004. № 3. С. 40-45.
16. Боряк Г. Сукупна архівна спадщина України: до проблеми змісту понять Державного та Національного архівного фонду. Архіви України. 1995. № 4-6. С. 42-61.
17. Боряк Г., Новохатський К. Модерне архівне законодавство України: від тоталітарної спадщини до демократичних стандартів. Архіви України. 2003. № 4-6. С. 4-10.
18. Боряк Г., Новохатський К. Модерне архівне законодавство України // Архіви України. 2004. № 3. С. 4-10.
19. Бугера Г. Галузевий державний архів Міністерства оборони України. Студії з архівної справи та документознавства. К., 1999. Т. 4. С. 132-133.
20. Генеральна схема класифікації документної інформації. – К. 2006.
21. Державна програма розвитку архівної справи на 2006-2010 роки (проект). Архіви України. 2005. № 4. С. 5-19.
22. Державне управління і право: зб. наук. пр. Вип. 1. Ч. 1,2. К., 2006.
23. Державний архів Херсонської області. К., 2003. 737 с.
24. Діловодство й архівна справа. Терміни та визначення: ДСТУ 2732-94. К., 1994. 33 с.
25. Діловодство й архівна справа. Терміни та визначення понять: ДСТУ 2732:2004. К., 2004. 31 с.
26. Дніпропетровські архіви, музеї та бібліотеки в роки Другої світової війни : анотований перелік документів та матеріалів. К., 2000. 76 с.
27. Драгомірова Л. Українські дескриптивні стандарти : стратегія і тактика впровадження. Студії з архівної справи та документознавства. 2005. Т. 13. С. 14-87.
28. Дубровіна Л. А. Основні положення концепції

комп'ютеризації архівної справи в Україні. Студії з архівної справи та документознавства. 1998. Т. 3. С. 6-17.

29. Дубровіна Л. А., Кіржаєв С. М. Структура і зразки автоматизованого опису архівного фонду для Національного зведеного банку даних. Архівна та рукописна україніка. К., 1992. С. 70-91.

30. Загальний міжнародний стандарт архівного описування ISAD(G). К., 2001. 47 с.

31. Закон України «Про Національний архівний фонд і архівні установи». Відомості ВР України. 2002. № 11. С. 81.

32. Калакура Я. С. Архівіст третього тисячоліття. Архівознавство. Археографія. Джерелознавство: між від. зб. наук. пр. Архів і особа. К., 1999. С. 37-45.

33. Калакура Я. С. Архівознавство: наука чи система наукових знань? Студії з архівної справи та документознавства. 1996. Т. 1. С. 43-49.

34. Кеннеді Грімстед П. «Празькі архіви» у Києві та Москві. Повоєнні розшуки і вивезення еміграційної архівної україніка. К., 2005. 251 с.

35. Кеннеді Грімстед П., Боряк Г. Доля скарбів української культури під час Другої світової війни : винищення архівів, бібліотек, музеїв. К., 1991. 107 с.

36. Климова К. Документи Національного архівного фонду в музеях України : принципи класифікації та обліку. Студії з архівної справи та документознавства. К., 1996. Т. 1. С. 13-20.

37. Кот С., Нестуля О. Українські культурні цінності в Росії. Перша спроба повернення. 1917-1918. К., 1996.

38. Ларін М. Порівняльний огляд архівного законодавства країн СНД. Архіви України. 2004. № 3. С. 30-39.

39. Лозенко Л. Празький український архів: історія і сьогодення. Архіви України. 1994. № 1-6. С. 18-34.

40. Лозицький В. С. Правові засади міжнародного співробітництва в галузі реституції архівних фондів і документів. Архіви України. 1997. № 1-6. С. 15-21.

41. Малиновський О. Огляд архівних матеріалів з історії західноруського та українського права, що переховуються в Древлехранилищі Московського центрального архіву. Збірник соціально-економічного відділу ВУАН. 1926. № 6. С. 1-49.

42. Матяш І. Десятиліття діяльності УНДІАСД і розвиток архівної науки в Україні. Студії з архівної справи та документознавства. 2004. Т. 12. С. 14-20.

43. Методика грошової оцінки документів Національного архівного фонду України. К., 2005.

44. Нариси історії архівної справи в Україні. К., 2002. 612 с.

45. Національний архівний фонд України : засоби інтелектуального доступу до документів: довідник. К., 2002. 167 с.

46. Новохатський К. Архівне законодавство України (1991-2001). Архівознавство. Археографія. Джерелознавство: між від. зб. наук. пр. К., 2002. Вип. 5. С. 67-74.
47. Новохатський К. Є. Національні архівні фонди в пострадянських державах: порівняльний аналіз архівних законів. Архіви України. 2001. № 1-2. С. 3-10.
48. Новохатський К. Правове регулювання відповідальності за порушення архівного законодавства в Україні. Архіви України. 2004. № 3. С. 46-50.
49. Новохатський К. Шляхи вдосконалення нормативно-правової бази діяльності архівних установ. Архіви України. 2000. № 1-3. С. 3-8.
50. Нормативно-правові акти України з питань архівної справи та діловодства : добірка документів. Архіви України. 2004. № 3. С. 11-29.
51. Онищенко О. Документально-інформаційні ресурси архівів та бібліотек – спільна база для розвитку науки, освіти, культури. Архівознавство. Археографія. Джерелознавство: міжвід. зб. наук. пр. К., 2001. Вип. 4. С. 163-173.
52. Основи законодавства про культуру. Відомості ВР України. 1992. № 21. С. 294.
53. Основні положення організації науково-дослідної та методичної роботи в державних архівних установах України. К., 2001. 51 с.
54. Основні правила роботи державних архівів України (Схвалено колегією Держкомархіву України 03.02.2004, протокол № 2). К., 2004. 227 с., додатки.
55. Папакін Г. Фамільні архіви української еліти : склад, зміст, доля у ХІХ ст. Архівознавство. Археографія. Джерелознавство: міжвід. зб. наук. пр. К., 2003. Вип. 6. С. 28-52.

Додаткова

56. Перелік типових документів, що утворюються в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, інших установ, організацій і підприємств, із зазначенням термінів зберігання документів. К., 1997. 256 с.
57. Пиріг Р. Я. Документальна спадщина Компартії України: проблеми інтеграції в систему державної архівної служби. Константи: Альманах соціальних досліджень. 1996. № 2(5). С. 5-10.
58. Пиріг Р. Я. Сучасне архівне будівництво і вітчизняне архівознавство. Українське архівознавство: історія, сучасний стан та перспективи. Наукові доповіді Всеукраїнської конференції (Київ, 19-20 листопада 1996 р.). К., 1997. Ч. 1. С. 23-28.
59. Платонова Н. Історія та сучасний стан галузевого державного архіву Міністерства внутрішніх справ України. Студії з

архівної справи та документознавства. К., 1999. Т. 4. С. 127-132.

60. Правила описування архівних документів. ДСТУ 4331:2004. К., 2005. 16 с.

61. Правила роботи архівних підрозділів органів державної влади, місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій / Держкомархів України. К., 2001. 87 с.

62. Примірна інструкція з діловодства в центральних архівних установах України, Державному архіві при Раді Міністрів Автономної Республіки Крим, державних архівів областей, міст Києва і Севастополя / ГАУ України. К., 1999. 62 с.

63. Примірне положення про архівний підрозділ державної наукової установи, музею і бібліотеки: Затвердж. Наказом Державного комітету архівів України 30 квітня 2003 р.

64. Про внесення змін до Закону України «Про Національний архівний фонд і архівні установи»: Закон України від 13 грудня 2001 р. Відомості ВР України. 2002. № 11. С. 81.

65. Про затвердження Порядку проведення грошової оцінки документів Національного архівного фонду України: постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2004 р. № 1649.

66. Про музеї та музейну справу: Закон України від 29 червня 1995 р. Відомості ВР України. 1995. № 25. С. 191.

67. Пшенніков О. Державний архів Служби безпеки України. Студії з архівної справи та документознавства. К., 1999. Т. 4. С. 126-127.

68. Романовський В. Нариси з архівознавства : Історія архівної справи на Україні та принципи порядкування в архівах. Харків, 1927. 170 с.

69. Санцевич А. В. Роль архівів у розвитку історичної науки. Архіви України. 1988. № 3. С. 19-25.

70. Сельченкова С. Переліки документів: сучасний стан, проблеми, перспективи. Архівознавство. Археографія. Джерелознавство: між від. зб. наук. пр. К., 2003. Вип. 6. С. 83-90.

71. Сібіль Клер. Міжнародні дескриптивні стандарти ISAD (G) та ISAAR(CPF) у формуванні загального інформаційного простору. Студії з архівної справи та документознавства. 2005. Т. 13. С. 88-103.

72. Скрицька Л., Новохатський К. Концепція забезпечення національних інтересів України в архівній справі (проект). Студії з архівної справи та документознавства. К., 2002. Т. 8. С. 53-79.

73. Словарь современной архивной терминологии социалистических стран. М., 1982. Вып. I. 265 с.; М., 1988. Вып. II. 316 с.

74. Создание современных архивных справочников на основе дифференцированного подхода: метод. пособие. М., 2003. 103 с.

75. Список нормативних документів, методичних посібників, архівознавчої і документознавчої літератури (додаток до Основних

правил роботи державних архівів України). К., 2004.

76. Старостин Е. Зарубежное архивоведение. М., 1997. 330 с.
77. Старостин Е. Международные архивные организации и их деятельность : учеб. пособие. М., 1989. 82 с.
78. Стемпяк В. Контroversії довкола юридичних підстав для врегулювання міжнародних архівних претензій. Архіви України. 2004. № 3. С. 73-86.
79. Українська архівна енциклопедія. А-Г. Робочий зошит. К., 2006. – 224 с.
80. Ханпира Э. И. Архивоведческое терминоведение : учеб. пособие. М. : МГИАИ, 1990.
81. Ханпира Э. И., Рудельсон К. И., Елпатьевский А. В. Некоторые вопросы архивоведческого терминоведения // Сов. архивы. – 1979. – № 5.
82. Хорхордина Т. От архивоведения к архивософии? К постановке проблемы: труды Историко-архивного института. М., 1996. Т. 33. С. 177-192.
83. Христова Н. М. Науково-довідковий апарат архівів та рукописних підрозділів бібліотек в Україні у 1920-1990 рр. : автореф. дис...канд. іст. наук. К., 1999. 19 с.
84. Христова Н. Перспективи розвитку системи каталогів до архівних документів у державних архівах України. Архівознавство. Археографія. Джерелознавство : міжвід. зб. наук. пр. К., 1999. Вип. 1. С. 72-78.
85. Христова Н. Стандартизація в архівній справі: проблеми та перспективи. Студії з архівної справи та документознавства. 2004. Т. 12. С. 75-77.
86. Центральний державний архів громадських об'єднань України: путівник. К., 2001. 495 с.
87. Центральний державний історичний архів України, м. Львів : путівник. Л.; К., 2001. 410 с.
88. Швецова-Водка Г. Визначення документа в архівознавстві. Студії з архівної справи та документознавства. 1999. Т. 4. С. 99-102.

Інформаційні ресурси в Інтернет

89. Державна архівна служба України. URL: <https://www.archives.gov.ua/>
90. Стратегічна програма розвитку архівної справи України на середньострокову перспективу (2019-2023 рр.). URL: <file:///C:/Users/user/Desktop/%D0%A2%D0%B5%D0%BE%D1%80.%20%D1%96%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82.%20%D0%B0%D1%80%D1%85%20%D1%81%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B8/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3.%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83%20%D0%B0%D1%80%D1%85%20%D1%81>

[%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B8%20%D0%BD%D0%B0%202019-2023%D1%80%D1%80.pdf](#)

91. Стратегія розвитку архівної справи до 2025 року. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/strategiya-rozvitku-arhivnoyi-spravi-do-2025-roku>
92. Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства. URL: <https://undiasd.archives.gov.ua/>